

“Hier in hun eigen huiskamer voelen mensen zich op hun gemak”

Zuleyha Yasar werkt op de Turkse dagbesteding van tanteLouise in Moermont. Thuis is ze mantelzorgster van haar inwonende moeder Elmine. Zuleyha is ook vertrouwenspersoon voor veel mensen in de Turkse gemeenschap in Bergen op Zoom. “Ik hou veel ballen tegelijk in de lucht en ben een echte acrobaat geworden. Je moet altijd de juiste balans zien te vinden.”

Waar Zuleyha is, is de lach nooit ver weg. Ze is thuis in twee culturen en weet die zonder moeite te verbinden, zoals de brug over de Bosporus op het schilderij aan de muur van de dagbesteding.

In de huiskamer is er meer dat aan het land van herkomst doet denken. Oriëntaalse lampen, waterpijpen, kleedjes, het voelt een beetje als Turkije. “Alles roept hier verhalen en herinneringen op.” In de vroegere dagbesteding in Huize Avondvrede kon Zuleyha nog veel meer uitpakken. “We hadden daar volop ruimte.”

Schotels vol heimwee

Op maandag, woensdag en vrijdag is de Turkse dagbesteding in Moermont geopend. Op twee van de drie dagen kookt Zuleyha ook. Schotels vol heimwee. “Geuren doen altijd denken aan vroeger.” Wat er verder gedaan wordt? De bezoekers handwerken, schilderen en soms wordt er ballontennis gespeeld, met de tafel van de huiskamer als speelveld. “Vanwege het ruimtegebrek moeten we improviseren.” Zuleyha is geboren in Turkije en opgegroeid in Bergen op Zoom. Ergens in het gesprek komen die twee wortels prachtig samen. “Soms zetten we ook een Turks mezijske op.”

Eerste gast

Het verhaal van de Turkse dagbesteding begint zeven jaar terug. Zuleyha werkt in de thuiszorg en hoort over de problemen bij een Turkse dame. De bezoekende zorgprofessional liep er soms tegen muren op, wist niet hoe te handelen. Tot Zuleyha op een keer mee ging. Ineens ging de zon schijnen. “Ik zag een schrikachtig en wantrouwig vrouwtje, tot ik haar in het Turks aansprak. Ze vloog me om de hals en begon te huilen, vroeg me waarom ik niet eerder was gekomen. Het raakte me diep.” Die ontmoeting leidde rechtstreeks tot de start van de Turkse dagbesteding, met Zuleyha als kartrekker. “En weet je wat mooi is: die mevrouw die ik had bezocht was onze eerste gast en komt hier nog steeds.”

Over de streep

En ja, ook haar eigen moeder behoort tot de vaste bezoekers. Weer die lach. “Zij is mijn lokkertje.” Want ja, het valt niet mee om ouderen uit de Turkse gemeenschap over de streep te trekken en te verleiden om naar de dagbesteding te komen. “Ouders verwachten dat hun dochter voor hen zorgt, zo is de traditie. Ze gaan er vanuit dat hun dochter altijd voor hen klaar staat.” Voor de zonen ligt het

“Turkse mantelzorgers lopen vaak tegen hun grenzen aan.”

Elmine, de moeder van Zuleyha, behoort tot de vaste bezoekers van de Turkse dagbesteding in Moermont

anders. “Zij worden op handen gedragen en hoeven niet te zorgen.” Van schoondochters wordt evenmin verwacht dat zij bijspringen in de verzorging. “Daarom lopen ook Turkse mantelzorgers vaak tegen hun grenzen aan.” Het is volgens Zuleyha lastig om die traditie te doorbreken. “Binnen de Turkse gemeenschap in de stad kent iedereen elkaar. De sociale druk is groot.”

Vol

Zuleyha is de steun- en toeverlaat van veel Turkse ouderen in de stad. “Als klein meisje ging ik altijd al met mensen mee naar de huisarts of het ziekenhuis, om te vertalen. De vertrouwensband is sterk.”

De Turkse dagbesteding in Moermont voorziet in een behoefte. “Die mensen hebben de Nederlandse taal nooit geleerd. Je mag niet verwachten dat ze na veertig jaar nog gaan integreren. Hier in hun eigen huiskamer voelen ze zich op hun gemak.”

Zuleyha heeft ook korte lijntjes met de Turkse moskee in de stad. In het gebedshuis weten ze ook hoe groot het probleem voor Turkse mantelzorgers is. Bijna honderd Turkse 70-plussers zouden gebaat zijn met dagbesteding, in Moermont of op een andere plek. Met acht cliënten per dag is de Turkse huiskamer volgens Zuleyha vol. “We hebben een serieus capaciteitsprobleem.” <